

T.B.M.M.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 5856
Tarih : 09.11.2017

Grup önerisi
10/2255

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de maden özelleştirmeleri, taşeron ve güvencesiz çalışma politikalarından vazgeçilmesi ve tarafları yeni politika yapım sürecine katan nitelikte bir yol haritasının hazırlanması ile maden emekçilerinin sorunlarının çözülmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz KERESTECIOĞLU

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

AKP hükümeti iktidara geldiği yıldan bu yana, Türkiye’nin yer altı ve yer üstü zenginliklerini özelleştirmeler yoluyla şirketlere açmaktadır. Kamusal kaynaklar olan bu zenginliklere, özel şirketlerin karının arttırılması için hükümet tarafından yasal değişikliklerle el konmaktadır. Söz konusu özelleştirmeler taşeronlaştırma ve rövodans sistemini getirmektedir. Bu sistem, emekçileri iş güvenliği ve işçi sağlığından feragat etmeye zorlamakta, iş cinayetlerine davetiye çıkarmaktadır.

AKP hükümetlerinin iş başında olduğu son 15 yılda 125 büyük özelleştirme yapılmıştır. Diğer küçük özelleştirmelerle birlikte toplam 62 milyar dolar gelir elde edilmiştir. AKP hükümetleri döneminden önce tüm Cumhuriyet tarihinde bu denli büyük özelleştirme hamleleri

bulmak imkânsızdır. 15 yıllık AKP iktidarı boyunca taşeron işçi sayısı 387 binden 2 milyona ulaşmıştır. Taşeron işçilerin 750 bini kamuda görev yapmaktadır.

Özelleştirmeler, taşeronlaşma, işyerlerinde İSİG önlemlerinin alınmaması ve kontrollerin azaltılması neticesinde işçi cinayetleri ve yaralanmalar had safhaya ulaşmıştır. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)'nin 2017 yılının ilk çeyreğinde hazırladığı rapora göre, AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından 2017 yılının başına kadar iş cinayetlerinde hayatını kaybeden emekçilerin sayısı 20 bini aşmıştır. Yine İnsan Hakları Derneği 2017 Eylül ayı hak ihlalleri raporunda, Eylül ayında en az 147, bu yılın ilk 9 ayında ise en az bin 485 işçinin iş cinayetinde yaşamını yitirdiği vurgulanmıştır.

62 milyar dolarlık özelleştirmeye, patronlara vergi afları ve teşvikler getirilmesine rağmen, Türkiye ekonomisi bugün bütçe açıkları ve cari açıklarda rekorlar kırmaktadır. Güvencesizleştirilen, ucuz işgücü olarak kullanılmak istenen emekçilerin ise mali ve sosyal hakları ellerinden alınmakta, emekçiler yoksulluğa mahkum edilmektedir.

Bu somut sorunlara rağmen hükümet yine bir torba yasa ile yanlışlarında ısrar etmektedir. AKP Hükümeti, komisyondan geçen "Bazı Vergi Kanunları ile Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın Komisyonda kabul edilmiş haliyle 51'inci maddesi ile 3213 sayılı Maden Kanunu'nda değişiklik yapmak istemiştir. Bu değişiklik ile Türkiye Kömür İşletmeleri'nde (TKİ) ve Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun (TTK) sorumluluğunda bulunan maden sahası ruhsatları parçalanarak bu ruhsatlar yeni şirketlere verilecek, TTK ve TKİ'nin madenler üzerindeki sorumluluğu ortadan kaldırılacaktı. Bu düzenleme sonucunda, madenlerin küçük parçalar halinde özelleştirilmesi, rödovans ve taşeron sistemi daha fazla yaygınlaştırılacak ve işçi cinayetleri artacaktı.

Fakat, iş cinayetlerine davet çıkaran bu düzenlemeye karşı Zonguldak'ta Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda çalışan maden işçileri, "Maden Ocağından çıkmama eylemi" başlattılar. Bu eyleme Bartın'ın Amasra ilçesindeki maden işçileri de ocaktan çıkmayarak destek verdiler. 3000'e yakın maden işçisinin 6 Kasım 2017 itibarıyla yer altında eyleme başlamasıyla hükümet geri adım atmak durumunda kaldı ve söz konusu maddenin emekçilerin istediği şekilde düzenleneceğine dair hükümet tarafından sözler verildi. Ne var ki, işçiler direnişlerinin sonuç verdiğini düşünürken, 08.11.2018 tarihinde işyerlerinde gittiklerinde Türkiye Taşkömürü Kurumları Genel Müdürlüğü imzasıyla bir duyuruyla karşılaşmışlardır.

Duyuruda, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunundaki “kanuni şartlar gerçekleşmeksizin” grev veya lokavta karar verenlere altıbin yediyüzaltmış Türk Lirası, bu greve katılanlar ve devam edenlere ise dokuzyüz kırkdört Türk Lirası ceza öngören maddeler sıralanmıştır. İşçiler bu duyurunun eyleme katılan işçileri korkutmak “tehdit etmek” amacıyla asıldığını ifade etmişlerdir. ILO sözleşmelerine aykırı bu kanun hükümlerinin işçilerin örgütlenme, protesto ve grev haklarının ellerinden aldığına, işçileri koruması gereken Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunun tüm kamuoyunun desteğini alan maden işçilerinin mücadelesine karşı “tehdit” olarak kullanıldığına bir kez daha tanık olunmuştur.

İşçilere hükümet tarafından verilen sözlere rağmen, hayatlarını tehdit eden çalışma şartlarına itiraz eden maden işçilerinin ağır bir baskı altında olduğu görülmektedir. Bu nedenle, Türkiye’de maden özelleştirmeleri, taşeron ve güvencesiz çalıştırma politikalarından vazgeçilmesi ve tarafları yeni politika yapım sürecine katan nitelikte bir yol haritasının hazırlanması ile maden emekçilerinin sorunlarının çözülmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.